

Symposium 50 jaar JMEO

15 maart 2024, Christelijke Hogeschool Ede, Ede

Golven van vernieuwing

Arnold van Heusden

In de Anglicaanse kerk in Groot-Brittannië was aan het begin van de 19de eeuw veel vrijzinnigheid en doodsheid. Maar overall giste het: Het moet anders kunnen. In deze periode liggen de wortels van het Leger des Heils (en andere kerkelijke organisaties, die in Engeland legerachtige namen droegen), de Pinkstergemeente, de Vergadering van Gelovigen en ook van de Evangelische Alliantie.

In 1846 werd door een groep Engelse Evangelicals een uitnodiging gedaan om in Engeland te komen tot een bond van evangelische kerken en organisaties. Engeland had in 1833 de slavernij afgeschaft, maar de vertegenwoordigers uit de Verenigde Staten waren nog niet zover. Er waren weliswaar geen slavenhandelaars en slavenvervoerders aanwezig, maar wel slavenhouders. Met hun eigen geschiedenis vers in het geheugen besloten de initiatiefnemers niet verder te gaan dan het oprichten van een alliantie. Dat gaf minder verplichtende verbindingen en liet, naar ze hoopten, ruimte zodat ook de Amerikanen het licht zouden gaan zien. Nederlanders waren bij die oprichting, voor zover bekend, niet aanwezig. Maar bij het eerste lustrum in 1851 was Isaac da Costa er. Hij notuleerde alles en schreef er een onleesbaar boek over. Via da Costa kwamen ook mensen als Groen van Prinsterer aan boord en bij hem thuis werd de eerste 14-daagse Bijbelkring gehouden.

Zomaar een greep uit dierbare verhalen over iets wat gedurende 175 jaar een grote en wereldwijde stroming in de christelijke kerk is geworden. Maar het gaat vandaag over Jeugd met een Opdracht en YWAM wil ik allereerst feliciteren met alle werk, dat de afgelopen 50 jaar in Nederland is gedaan.

Op de Dam en in het Vondelpark

Ook 1973 was een turbulente tijd. De *Free Speech Movement* die in 1964 in de V.S. was begonnen, had langzamerhand Europa bereikt, met als bekende uiting de hippie-cultuur: lange haren, Afghaanse bontjassen, John Lennon-briljetjes, *flower-power*, marihuana, hasjiesj, opium en LSD en losse seksuele verbindingen. (Flower-power: If you go to San Francisco, put a flower in your hair). Het was een mooie zomer en op de Dam rolden wel 1000 jongeren hun slaapzakken uit bij het Nationaal Monument, de meesten in zalige onwetendheid van de gruwelijke tijd waaraan dat monument herinnert. Er waren natuurlijk veel te veel hippies voor zo'n monument en ze trokken in grote hordes naar het Vondelpark.

Die scene was ook de plek van mijn eerste kennismaking met Jeugd met een Opdracht. Jonge christenen uit verschillende delen van de wereld hadden een basis gevormd in de hoofdstad: eerst in de Kerkstraat en later woonden ze op twee enorme boten, pal achter het Centraal Station. Het was een bijenkorf van activiteit, met veel muziek en vrolijkheid, veel zingen en bidden en uiteraard veel contact met de hippies.

Floyd McClung, een boomlange Amerikaan met wilde haren en een vriendelijke uitstraling, was één van de eersten die ik persoonlijk leerde kennen. Hij had ervaring opgedaan met hippies, die tot in Nepal waren gekomen en leidde een basis in Kathmandu. Zulke hippies waren doorgaans op zoek

naar esoterische ervaringen, die ze linkten aan hindoeïsme en boeddhisme en natuurlijk naar goede opium.

In Heerde had JmeO inmiddels een tweede basis: een groot aantal huizen, waar vroeger leprapatiënten waren opgevangen. Dat was het begin. Ik werkte bij Youth for Christ en tussen YWAM en YfC ontstonden vriendschappelijke contacten. Jongeren, die eerder bij Youth for Christ tot geloof waren gekomen gingen met *Discipleship Training School* naar allerlei verre landen en kwamen vol toewijding, enthousiasme en visie terug. De stichter van YWAM, Loren Cunningham, werkte vanuit de overtuiging dat iedere christen een bijdrage kan leveren aan de vervulling van het zendingsbevel.

Dat zorgde voor een gemêleerd gezelschap. Er kwamen speciale bedieningen, die zich richtten op Islamieten, op prostituees, op medische noden in verre landen (de *Anastasis*, het latere *Mercy Ships*). Gericht op de Nederlandse kerken was er Dawn: *Discipling a Whole Nation*. Ik denk dat Jeff Fountain dat vooral trok en herinner mij een vergadering op een evangelisatiecentrum van de Gereformeerde Kerken (Leusden), waar Jeff, Erik Veenstra en ik gedocumenteerde plannen voor gemeenteopbouw en -vernieuwing, compleet met veel statistieken, aan de broeders voorlegden. Ze zagen er niets in en brandden ons tot onze sokken af. Maar JmeO ging door met VisNed: Visie voor Nederland. Op één van hun predikantenconferenties was ik getuige van de presentatie van het Evangelisch Werkverband, waarvoor Evert en Janna Van de Poll samen met Erik Veenhuizen het initiatief hadden genomen in de zomer van 1994, tijdens een conferentie van Visned in Dalfsen. Laatstgenoemde werd de eerste voorzitter, ds. Hans Eschbach de eerste directeur.

En er was muziek: JmeO liep voorop in wat later de aanbiddingsmuziek is gaan heten: liederen, die niet, zoals veel gezangen, beschouwend **over** God en geloof spreken, maar zich zoals de Psalmen richten **tot** God. Mooie, vaak eenvoudige melodieën en steeds betere vertalingen van vooral Engelse teksten, vonden hun plaats in de kerken. Ook de bemoedigingsconferenties van predikanten, die ik een aantal jaren bijwoonde, leverden een bijdrage aan een blijere, optimistischere spiritualiteit.

Dat doet YWAM ook door het gebed. Allereerst natuurlijk omdat YWAM-ers zelf bidders zijn. Op geen enkele basis gaat een dag voorbij zonder dat er gebeden wordt. Maar er is meer. YWAM hecht eraan om ter plekke te zijn bij de situaties waarvoor gebeden wordt. En zo is bijvoorbeeld op het platte dak van de voormalige Zeevaartschool in Amsterdam – ook een basis van YWAM – een gebedsruimte geschapen, die uitziet over de hele stad. Je kunt er tot je door laten dringen wat er allemaal aan de hand is, wat voor goede of slechte, gevaarlijke dingen er plaatsvinden. Waar de kerken staan en wat zij doen. Als ik een nieuw woord mag munten: YWAM heeft de voorbede ge-ont-theologiseerd. Als ik in zo'n bidstond zat heb ik vaak gedacht aan een uitspraak van Paulus: "Wij weten immers niet, wat wij in ons gebed tegen God moeten zeggen, maar de Geest zelf pleit voor ons met woordloze zuchten. God, die ons hart doorgrondt, weet wat de Geest wil zeggen want de Geest pleit voor de heiligen overeenkomstig Gods wil."

Een woord, dat ik in de referaten nog niet gehoord heb, is "gulheid". De organisatiestijl van Jeugd met een Opdracht maakt het gemakkelijk om deelnemers iets te laten organiseren, dat vervolgens een eigen leven krijgt. Ik noemde er al een paar. Maar wereldwijd zouden zij een lange lijst vormen van maatwerkorganisaties, die precies daar en precies toen, tot grote zegen zijn geworden. En zo zegent het werk van JmeO de kerk: niet door vergaderingen op een hoog niveau, maar door

gemeenteleden uit te dagen, toe te rusten, te mobiliseren en vaak ook in verre landen ervaring op te laten doen.